

**Bakonyság Község Önkormányzata Képviselő-testületének
9/2017. (XII. 27.) önkormányzati rendelete
a településkép védelméről**

Bakonyság Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 12. § (2) bekezdés a)-h) pontjaiban kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva, a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet 43/A.§ (6) bekezdés és a 9. mellékletében biztosított véleményezési jogkörében eljáró Veszprém Megyei Kormányhivatal Kormány megbízotti Kabinet Állami Főépítész, Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság Soproni Igazgatóság, Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság Hivatala, Miniszterelnökség Kulturális Örökségvédelemért és Kiemelt Kulturális Beruházásokért Felelős Államtitkárság, Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság és Bakonyság Község Önkormányzat Képviselő Testületének a Partnerségi Egyeztetés szabályairól szóló rendeletének megfelelően a partnerek véleményének kikérésével a következőket rendeli el:

**I. FEJEZET
BEVEZETŐ RENDELKEZÉSEK**

1. Értelmező rendelkezések

1.§ E rendelet alkalmazásában:

- a) **Arculati terv:** a tervezett építmény elhelyezésével, építésével összefüggésben készített olyan dokumentáció, mely a tervezett építmény élő, élettelen természetes, és meglévő épített környezethez való illeszkedését bemutató, színes, a jelenlegi és a tervezett tájképet, látképet több szempontból rögzítő és a tervezett beillesztett építményt tartalmazó, perspektívikus megjelenítés fotódokumentációba illesztve.
- b) **Cégfelirat:** cégtábla, üzletfelirat, a vállalkozás használatában álló ingatlanon elhelyezett, a vállalkozást ismertető, népszerűsítő egyéb feliratot és más grafikai megjelenítés, üzlethelyiség portáljában (kirakatában) elhelyezett gazdasági reklám.
- c) **Helyi egyedi védelem alatt álló érték károsodása:** minden olyan esemény, beavatkozás, amely a védett érték teljes vagy részleges megsemmisülését, karakterének előnytelen megváltoztatását, általános esztétikai értékcsökkenését eredményezi.
- d) **Helyi egyedi védelem megszüntetését alátámasztó szakmai vélemény** (Építész, településmérnök, statikus, illetve műemléki szakmérnök végzettségű) személy, szervezetek, vagy azokat foglalkoztató szervezet által készített olyan szakvizsgálat, amely a védelem alatt álló épület, építmény vizsgálatát követően részletezi annak állapotában, esztétikai megjelenésében, szerkezetében végbement folyamatokat, és annak eredményét, mely alapján a védelem oka már nem áll fenn.

- e) **Épületszélesség:** Az épület rövidebbik homlokzatának szélessége. Az utcai homlokvonal esetében a homlokzat szélességéhez hozzá kell számítani azokat az oldalirányú épületkiugrásokat is, amelyeket az utcai homlokvonal oldalkert felé eső sarokpontján, annak síkjára állított 45 fokos egyenes érint.
- f) **Harmónia és egyensúly:** a részek egybetartozásának érzését keltő látványtulajdonság.
- g) **Információs vagy más célú berendezés:** az önkormányzat hirdető berendezései és a közösségi tájékoztató információs rendszer elemei, melynek mérete legfeljebb 11 m², és melynek reklám céljára szolgáló felületének legfeljebb kétharmadán tehető közzé reklám, illetve helyezhető el reklámhordozó, reklámhordozót tartó berendezés.
- h) **Karám:** Szabadon tartott állatok tartására és védelmére szolgáló, vesszővel vagy deszkával vagy egyéb faanyagból körbe kerített olyan kerítés, amelynél a tömör felületek aránya a kerítés teljes felületének 30%-át nem haladja meg.
- i) **Óriásplakát:** a DIN A0 méretet meghaladó méretű plakát.
- j) **Terméskő támfal:** betonba vagy szárazon rakott válogatott kövekből összeállított önállóan állékony, látszó felületében háromdimenziós látványt nyújtó falszerkezet.
- k) **Terméskő borítású támfal:** Téglá vagy egyéb falazó elemekből épített önállóan is állékony szerkezet utólagosan ragasztott burkolata, mely természetes terméskövekből, méretre vágva úgy készül, hogy a látszó terméskő felületeknél a terméskő kétdimenziós látványt nyújtó alkalmazása nem megengedett.
- l) **Tömör kerítés:** Olyan kerítés, melynek a kerítés síkjára merőleges átláthatósága 80%-nál nagyobb mértékben korlátozott.
- m) **Zárt kerítés:** A település területén történetileg kialakult kerítések kapubálványokkal, pillérekkel tagolt, tömör falazott kerítés (kő, téglá) deszka vagy kovácsoltvas kapukkal.
- n) **Főépítész:** e rendelet alkalmazása szempontjából az önkormányzat által megbízott főépítész.

II. FEJEZET **A HELYI VÉDELEM**

2. A helyi egyedi védelem feladata, általános szabályai, önkormányzati kötelezettségek

2.§ (1) A helyi védelem feladata különösen:

a) a különleges oltalmat igénylő településszerkezeti, településképi, táji, építészeti, néprajzi, településtörténeti, régészeti, művészeti, ipartörténeti szempontból védelemre érdemes:

- aa) településkarakter, településszerkezetek,
- ab) épületegyüttesek, épületek és épületrészek, építmények, építményhez tartozó földrészlet és annak jellegzetes növényzete,
- ac) településképi, utcaképek és látványok,
- ad) műtárgyak, szobrok, emlékművek, síremlékek, utcabútorok, továbbiakban együtt védett értékek – körének számbavétele és meghatározása, nyilvántartása, dokumentálása, megőrzése, megőriztetése és a lakossággal történő megismertetése.

b) a védett értékek károsodásának megelőzése, fenntartásuk, illetve megújulásuk elősegítése.

(2) A helyi védelmi célok érvényesítése érdekében Kemenesszentpéter Község Önkormányzatának Képviselő-testülete rendeletével a megóvandó épített egyedi és területi értékeit helyi védelem alá helyezi. A helyi védelem alá helyezett értékek jegyzékét a rendelet 1. melléklete tartalmazza.

(3) Tilos a helyi védett építészeti örökség elemeinek veszélyeztetése, megrongálása, megsemmisítése.

(4) A helyi védelem alatt álló építészeti örökség a nemzeti közös kulturális kincs része, ezért fenntartása, védelmével összhangban lévő használata és bemutatása közérdek.

3.§ (1) A helyi védelem alá helyezést, illetve annak megszüntetését bármely természetes, jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet vagy hivatalból az önkormányzat kezdeményezheti, továbbá a településrendezési terv keretében készített örökségvédelmi hatástanulmány is javaslatot tehet.

(2) A védelemre vonatkozó kezdeményezésnek tartalmaznia kell:

- a) a védendő érték/terület megnevezését, szükség esetén körülhatárolását,
- b) azonosító adatokat (területhatár, utca, házszám, helyrajzi szám, épület-, illetve telekrész, emelet, ajtó),
- c) a védelem indoklását
- d) értékvizsgálatot.

(3) A védelem megszüntetésére vonatkozó kezdeményezésnek tartalmaznia kell:

- a) a védelem alól törlendő érték/terület megnevezését, szükség esetén körülhatárolását,
- b) azonosító adatokat (területhatár, utca, házszám, helyrajzi szám, épület-, illetve telekrész, emelet, ajtó),
- c) a védelem megszüntetésének okait,
- d) a védelem megszüntetését alátámasztó szakmai véleményt.

(4) A védelem megszüntetésére akkor kerülhet sor, ha

- a) a védetté nyilvánított helyi érték megsemmisül;
- b) a védett terület, érték a védelem alapját képező értékeit helyreállíthatatlanul elveszítette;

- c) a védelem tárgya a védelemmel összefüggő szakmai ismerveknek már nem felel meg;
- d) a védett érték magasabb védettséget kap. A helyi védelem az állami védelem hatályba lépésének napján külön intézkedés nélkül hatályát veszti.

4.§ (1) A helyi védelem elrendelése, védelem megszüntetésével kapcsolatos döntés előkészítéséről a települési főépítész gondoskodik.

(2) Amennyiben az értékvizsgálat, vagy védelem megszüntetését alátámasztó szakmai vélemény nem a településrendezési terv részeként, hanem önálló munkarészként készül, ahhoz csatolni kell:

- a) a döntést előkészítő települési főépítész szakmai véleményét.

(3) A döntés előkészítése során - a Képviselő-testületi döntés segítéséhez - beszerezhető még az érdekeltek érintett ingatlanok tulajdonosai, érintett helyi, szakmai, társadalmi szervek, egyesületek – a továbbiakban érdekeltek - álláspontja.

(4) A helyi egyedi védelem alá helyezés, illetve annak megszüntetésére irányuló eljárás megindításáról az érdekelteket értesíteni kell.

(5) A kezdeményezéssel kapcsolatban az érdekeltek az értesítést követően 30 napon belül írásban észrevételt tehetnek.

(6) A kifüggesztés időtartama alatt a javaslat és az értékvizsgálat, védelem megszüntetését alátámasztó szakmai vélemény megtekintését a településen biztosítani kell.

5.§ (1) A helyi egyedi védelem elrendeléséről és megszüntetéséről értesíteni kell:

- a) az érdekelteket,
- b) az illetékes építésügyi hatóságot,
- c) és intézkedni kell az illetékes Földhivatalnál a jogi jelleg feltüntetéséről.

6.§ (1) A védett épület, építmény minden alkotórészét – ideértve a hozzá tartozó kiegészítő, külső és belső díszelemeket is, továbbá esetenként a használat módját, kivéve, ha csak egyes részei kerültek védetté nyilvánításra– védelem illeti.

(2) A helyi egyedi védelem alatt álló épületek esetén homlokzatvakolás, színezés, nyílászárócseré, tető felújítása és tetőtér beépítés során az eredeti épület anyaghasználatát, léptékét és formavilágát alkalmazó, vagy ahhoz alkalmazkodó építészeti megoldások alkalmazandók.

(3) Az általános helyi egyedi védelem alatt álló építmények helyreállításánál, átalakításánál és bővítésénél

- a) az épület jellegzetes tömegét, tömegkapcsolatait eredeti formában és arányban kell fenntartani: bővítés esetén a meglévő és új épülettömegek arányai, formái és anyaghasználatai illeszkedjenek egymáshoz;
- b) az épületnek a közterületről látható homlokzatán meg kell tartani, érintetlenül kell hagyni, illetve szükség esetén az eredeti állapotnak megfelelően vissza kell állítani:
  - ba) a homlokzat felületképzését;
  - bb) a homlokzat díszítő elemeit;
  - bc) a nyílászárók keretezését, azok jellegzetes szerkezetét, az ablakok osztását;
  - bd) a tornácok kialakítását;

- be) a lábázatot, a lábazati párkányt;
- c) az alaprajzi elrendezés – különösen a fő tartószerkezetek, főfalak, belső elrendezés elemei -, valamint a meghatározó építészeti részletek és szerkezetek megőrzendőek;
- d) új parapet-konvektor vagy klímaberendezés, parabolaantenna közterületről is látható egysége nem helyezhető el.
- e) Az építmények homlokzatán, kerítésén csak legfeljebb 1,5 m² méretű cégismertető felirat helyezhető el úgy, hogy ne adjon ki zajt, mesterséges fényt.
- f) Csak egyes épületelem védelme esetén a fentiekből csak az adott épületrész rá vonatkozó előírását kell figyelembe venni.

(4) A védett értéket érintő építési munkák engedélyezése előtt településképi véleményezési eljárást kell lefolytatni.

(5) A védett épület belső korszerűsítését, átalakítását, esetleg bővítését az eredeti szerkezet és belső értékek tiszteletben tartásával kell megoldani.

(6) Helyi egyedi védett épület bontására csak a teljes műszaki avultság esetén kerülhet sor, ha a védelemben részesülő építészeti érték károsodása olyan mértékű, hogy a károsodás műszaki eszközökkel nem állítható helyre. A védett épület, épületrész bontására csak a védettség megszüntetését követően kerülhet sor.

7.§ Helyi egyedi védelem alatt álló műtárgyak, keresztek, emlékek felújítása során az eredeti anyaghasználatot és formai elemeket kell követni.

8.§ (1) A védelem alatt álló értékek jókarbantartása, állapotuk megóvása a tulajdonos kötelessége.

(2) A védelem alatt álló értékek megfelelő fenntartását és megőrzését – egyebek között – a rendeltetésnek megfelelő használattal kell biztosítani.

9.§ (1) Az Önkormányzat a helyi egyedi védelem alá helyezett értékek megóvásának, fennmaradásának, megőrzésének támogatásának mértékét évente a költségvetési rendeletében határozza meg.

(2) A támogatás adott ingatlanra eső mértékét – az önkormányzati költségvetés keretei között - a Képviselő Testület állapítja meg.

10.§ (1) A támogatás pályázat alapján nyerhető el. A Képviselő-testület minden év április 30-ig pályázatot írhat ki, amennyiben az azévi költségvetésben forrást tud biztosítani hozzá és meghatározza a pályázati feltételeket. A kérelmek beérkezésük sorrendjében kerülnek elbírálásra, a támogatás odaítéléséről a Képviselő-testület dönt.

(2) A pályázatot a polgármesterhez kell benyújtani.

(3) A benyújtott pályázatnak tartalmaznia kell:

- a) Amennyiben a munka építési engedély köteles: az építési engedélyezési tervdokumentációt és a jogerős építési engedélyt,
- b) Amennyiben a munka nem engedélyköteles:
  - ba) a tervezett felújítás részletes leírását,
  - bb) helyszínrajzot,

- bc) az ingatlan tulajdoni lapját,
- c) a megvalósítást szolgáló tételes költségvetést,
- d) a megpályázott munka elkészülésének határidejét,
- e) a megpályázott összeg megjelölését, a felhasználásának tervezett módját és határidejét
- f) előzetes kötelezettségvállalást arra, hogy a támogatás elnyerése esetén a kapott összeget a pályázati feltételek szerint használja fel.

(4) Csak azok a pályázatok részesíthetők támogatásban, amelyeket a munkák megkezdése előtt nyújtanak be és a felújítás költsége részletes kalkulációval igazolható, hitelt érdemlően alátámasztott.

(5) A támogatás odaítélését követően a pályázat nyertesével megállapodást kell kötni, mely tartalmazza a megítélt összeg folyósításának módját, a felhasználás feltételeit, az elszámolás határidejét, az ellenőrzés szabályait.

(6) A támogatás kifizetésére a támogatott munka elvégzése után benyújtott elszámolást követően kerülhet sor.

(7) A településképi bírság az egyedi védelem alá helyezett értékek felújítása mellett tájékoztató füzetek, kiadványok, megjelentetésére, kiállítások szervezésére, védelem tényét megjelölő táblák elhelyezésére, népszerűsítő előadások megtartására és a védelem alá helyezett érték megmentését elősegítő pályázati források lehívására is felhasználható.

(8) Költségvetési forráshiány, vagy a tulajdonos kérésére a közvetlen pénzügyi támogatás helyett az Egyedi helyi védelemmel érintett ingatlan tulajdonosa kérelme alapján a helyi építményadó alóli teljes, vagy részbeni mentességben részesülhet a helyi adókról szóló egyéb jogszabályok szerint.

11.§ (1) A helyi egyedi védelem alá helyezett értékekről nyilvántartást kell vezetni. A nyilvántartás nyilvános, abba bárki betekinthez az önkormányzat hivatalában.

(2) A nyilvántartás tartalmazza a védett érték:

- a) megnevezését, jelenlegi és egykori rendeltetését,
- b) pontos helyét (utca, házszám, helyrajzi szám),
- c) tulajdonos, kezelő, (bérlő) nevét, címét,
- d) helyszínrajzát,
- e) fotódokumentációját,
- f) minden a védelem alá helyezés során keletkezett ügyiratot,
- g) annak leírását, hogy mitől védett a védett érték vagy annak egy része,
- h) a védelem alapjául szolgáló értékvédelmi javaslatot, örökségvédelmi adatlapot,
- i) az eredeti tervdokumentáció másolatát – ha ez rendelkezésre áll,
- j) a védett érték felmérési terveit – amennyiben ezek beszerezhetők, illetve előállíthatók,
- k) minden egyéb adatot, amely a megőrzendő érték szempontjából a védelemmel összefüggésben a nyilvántartást vezető indokoltnak tart. (pl. védett értékeket érintő beavatkozás hatósági intézkedéseinek másolatát, milyen támogatást kapott).

(3) A nyilvántartás vezetéséről a jegyző gondoskodik.

3. A területi védelem meghatározása

12.§ Területi védelem alatt áll a település belterületének településképi szempontból meghatározott területe, mely területeken a területi védelem

- a) a településszerkezet,
- b) a telekstruktúra,
- c) az utcavonal-vezetés,
- d) az utcakép,
- e) a település- és tájkarakter elemek megőrzésére, értékővő fenntartására és fejlesztésére irányul.

13.§ Az 1. mellékletben felsorolt helyi területi védelemben részesülő területen kötelező a telekstruktúra, a kialakult utcakép jellegzetességeinek, karakterének megtartása az alábbiak szerint:

- a) döntően oldalhatáron álló beépítés,
- b) egyszintes (esetenként alápincézett, vagy tetőtér beépítéses kizárólag nem megemelt tetőtérrel)
- c) kialakult utcavonal (minimális előkert, vagy utcavonali beépítés),
- d) kialakult tetőgerinc irány,
- e) hagyományos arányú, osztású nyílászárók. Az épület utcai homlokzatán kizárólag faszínű lehet, míg a többi homlokzaton az utcaihoz igazodó (arány, szín).
- f) Külső megjelenésében falazott, vakolt fehér kémény,
- g) Technológiai létesítmények, energiatermelő berendezések közül klímaberendezés, szellőző csak az épület utcai homlokzatán kívüli helyre (az épület egyéb homlokfalára) helyezhető el.
- h) Az építési telek utcavonalán tömör kerítés kizárólag soros rakással, helyben szokásos kőből, vagy fából építhető, ahol azt az illeszkedés és a hagyomány indokolja.
- i) A terület építési telkeinek utcafrontján egy épület helyezhető el.
- j) Beépítési móddal, építési hellyel kapcsolatos kötelező előírás, hogy az építményt az építési helyen belül úgy kell elhelyezni, hogy az igazodjon a szomszédos építmények és az utcában elhelyezett építmények többségének építési helyen belüli elhelyezkedéséhez az egységes településkép érdekében.
- k) Az építmények homlokzatán, kerítésén csak legfeljebb 1,5 m² méretű cégismertető felirat helyezhető el úgy, hogy megjelenésével, színezésével, méreteivel ne okozzon esztétikai és látványbeli zavart a településképben a közterületei felőli látványban, és nem adhat ki zajt, kápráztató mesterséges fényt.
- l) A település közterületein és településképi szempontból meghatározó területein kizárólag a 3. sz. mellékletben felsorolt növények telepíthetők.

A TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ TERÜLETEK

4. A településképi szempontból meghatározó területek megállapítása

14.§ Településképi szempontból meghatározó területnek minősülnek az alábbi településrészek:

- a) Az „Ófalu” területe a rajzi mellékleten lehatárolt területen
- b) Az országos védelem alatt álló területek (védett források, víznyelők, barlangok), ex lege védett lápterületek
- c) A természetközeli területek (mocsár, nádas, sziklás területek) ahol épület nem helyezhető el.
- d) Az érzékeny természeti területek (ÉTT).
- e) A Natura 2000 területek.
- f) Az országos ökológiai hálózat övezeteinek területei, ahol a jelen R előírásai mellett az egyéb jogszabályok előírásait is alkalmazni kell.
- g) Az egyedi tájértékek, melyet a 3. melléklet tartalmaz
- h) A tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek, illetve a térségi jelentőségű tájképvédelmi övezetek területe, ahol jelen R előírásai mellett az egyéb jogszabályok előírásait is alkalmazni kell.
- i) A műemléki környezetek.

IV. FEJEZET

A TELEPÜLÉSKÉPI KÖVETELMÉNYEK

5. Építmények anyaghasználatára vonatkozó általános építészeti követelmények

15.§ (1) A település teljes igazgatási területén tilos az építmények tetőfedő anyagának zöld, kék, sárga, lila és ezek árnyalatainak megfelelő színezése az anyagától függetlenül.

(2) A település területén az „Ófalu” és „Újfalu” karakterbe tartozó építmények homlokzati falfelületének színezésénél a környezethez való illeszkedés érdekében a világos pasztell színek illetve természetes építőanyagok esetén azok természetes színei kivételével más színek nem alkalmazhatók. Faburkolat, faszerkezetek esetén a barna, zöld és fehér szín és annak árnyalatai is alkalmazhatók.

(3) A település területén támfalak természetes anyagútól (terméskő támfal, vagy terméskő borítású támfal) eltérőek nem lehetnek, kivéve a vakolt támfalakat és a kiselemes növényültetésre is alkalmas támfalelemekből épült támfalakat.

(4) A külterületen, beépítésre nem szánt – mezőgazdasági terület, birtokközpont kivételével - a drótfonatos kerítésen, vadvédelmi hálón, karámon kívül más kerítés nem építhető.

(5) Az épületek közterületről látszó falfelületeinek és nyílásai (ablakok, ajtók) arányainak egymással harmóniában és egyensúlyban kell állniuk, így az épület magassága arányosan viszonyuljon a nyílásokhoz, azok hossz tengelye döntően függőleges legyen, az ablakok, ajtók egyszerű, szimmetrikus elhelyezésűek legyenek. Ügyelni kell a tömör és áttört felületek

arányára a közterületről látszó felületeken (legyen több a falfelület, mint az ablak vagy az ajtó).

(6) A burkolt felületek mennyiségét a lehető legkisebbre kell csökkenteni.

6. A településképi szempontból meghatározó területekre vonatkozó területi és egyedi építészeti követelmények

16.§ Az „Ófalu” jellegű területen belül az alábbi területi követelmények érvényesek:

- a) A terület építési telkeinek utcafrontján egy épület helyezhető el, kivéve, ha a meglévő történelmileg kialakult állapot ettől eltérő.
- b) Közfunkciót ellátó épületek és épületrészek kivételével – kizárólag az utcavonalra merőleges nyeregtetős épület építhető 37-45° tetőhajlásszöggel, lehetőség szerint oromfal kialakításával. A mellékfunkciójú épületek, melyek az utcafrontról nem láthatók 25-45 fok közötti tetőhajlással építhetők.
- c) A homlokzatokon alkalmazni lehet a szokásos sarkokon, éleken és a nyílások körüli vakolathúzásokat. Az épület oromfalán csak a hagyományos formavilágú vakolatdíszek helyezhetők el.
- d) A homlokzat csak vakolt – festett (meszelt), vagy természetes anyagú (kő, téglá, fa) felületű lehet. A lábazat téglá-, soros rakású terméskőburkolatú illetve festett lehet.
- e) A területen egyes épületek jellemző homlokzati falfelületének színezésénél – a környezethez való illeszkedés érdekében – csak világos pasztell színek, természetes építőanyagok alkalmazása esetén azok természetes színei is alkalmazhatók.
- f) A tetőfedés anyaga hagyományos sík, kiselemes pikkelyszerű fedés, illetve természetes pala, nád lehet, közfunkciót ellátó épületek esetén kivételesen korcolt fémlemez is alkalmazható.
- g) Az épületek közterületről látszó falfelületeinek és nyílásai (ablakok, ajtók) arányainak egymással harmóniában és egyensúlyban kell állniuk, így az épület magassága arányosan viszonyuljon a nyílásokhoz, azok hossz tengelye függőleges legyen, az ablakok, ajtók egyszerű, szimmetrikus elhelyezésűek legyenek. Ügyelni kell a tömör és áttört felületek arányára a közterületről látszó felületeken (legyen több a falfelület, mint az ablak vagy az ajtó). Az utcai homlokzat ablakai a helyben szokásos közepén felnyíló, faszínű, osztott ablaktáblás legyen.
- h) Tetőtér beépítésekor a tetőablakok a tetősíkra vetített felület legfeljebb 10%-án lehetnek.
- i) Az övezet telkeit a közterülettel határos telekhatáron a helyben kialakult anyag és formavilágú max. 160 cm magas kerítéssel lehet bekeríteni. Tömör kerítés csak a térségre jellemző terméskőből soros rakással, vagy fából építhető. Betonkerítés kizárólag vakolt felületű lehet. Egyéb fa anyagú kerítés min. 30%-os áttörtségű lehet. Egyéb kerítés min. 50% áttörtségű lehet max. 60 cm magas tömör a térségben szokásos soros rakású mészkő vagy vakolt beton lábazattal. Az oldal és hátsó telekhatáron, valamint oldal és hátsókertben építendő kerítés magassága nem haladhatja meg a 1,80 m-t.
- j) Az épületek közterületről látható homlokzatán antenna, klímaberendezés kültéri egysége nem helyezhető el.
- k) Erkély nem építhető.
- l) Technológiai létesítmények, energiatermelő berendezések közül klímaberendezés, szellőző csak az épület utcai homlokzatán kívüli helyre helyezhető el, az csak az épület egyéb homlokfalára telepíthető, napenergia hasznosító berendezés a tetősíkba telepíthető.

- m) Beépítési móddal, építési hellyel kapcsolatos kötelező előírás, hogy az építményt az építési helyen belül úgy kell elhelyezni, hogy az igazodjon a szomszédos építmények és az utcában elhelyezett építmények többségének építési helyen belüli elhelyezkedéséhez az egységes településkép érdekében.
- n) Az építmények homlokzatán, kerítésén csak legfeljebb 1,5 m² méretű cégismertető felirat helyezhető el úgy, hogy megjelenésével, színezésével, méreteivel ne okozzon esztétikai és látványbeli zavart a településképben a közterületei felőli látványban, és a felirat nem adhat ki zajt, kápráztató mesterséges fényt.

V. FEJEZET
ELTÉRŐ KARAKTERŰ TERÜLETEK ÉPÍTÉSZETI KÖVETELMÉNYEI
LEHATÁROLÁSUK A RAJZI MELLÉKLETBEN

7. A településképi szempontból meghatározó területekre vonatkozó területi és egyedi építészeti követelmények

17.§ „Újfalu” karakterű területek

- a) A terület építési telkeinek utcafrontján egy épület helyezhető el, max. 3 építményszinttel (pince, földszint, tetőtér).
- b) Közfunkciót ellátó épületek és épületrészek kivételével – kizárólag magastetős, az utcavonalra merőleges nyeregtetős épület építhető 30-45° tetőhajlásszöggel. A hátsókert felé eső mellékfunkciójú épület tetőhajlásszöge és tetőalakja ettől eltérő 25-45 fokos is lehet.
- c) Az utcafrontról látható homlokzatokon alkalmazni lehet a szokásos sarkokon, éleken és a nyílások körüli vakolathúzásokat. Oromfal építése esetén csak a hagyományos formavilágú vakolatdíszek helyezhetők el.
- d) A homlokzat csak vakolt – festett (meszelt), vagy kő, téglá, fa felületű lehet. A lábazat téglá-, soros rakású terméskőburkolatú illetve festett lehet. Az oromfal anyaga lehet falazott, a homlokzattal megegyező homlokzatképzésű.
- e) A területen egyes épületek jellemző homlokzati falfelületének színezésénél – a környezethez való illeszkedés érdekében – csak világos pasztell szín, természetes építőanyagok alkalmazása esetén azok természetes színei is alkalmazhatók.
- f) A tetőfedés anyaga csak kiselemes pikkelyszerű fedés lehet, közfunkciót ellátó épületek esetén kivételesen az előpatinásított korcolt fémlemez is alkalmazható. Az általános előírástól eltérő fedés csak a régi azbesztpala felülfedéseként engedélyezhető.
- g) Az épületek közterületről látszó falfelületeinek és nyílásai (ablakok, ajtók) arányainak egymással harmóniában és egyensúlyban kell állniuk. Ügyelni kell a tömör és áttört felületek arányára a közterületről látszó felületeken (legyen több a falfelület, mint az ablak vagy az ajtó).
- h) Tetőtér beépítésekor a tetőablakok a tetősíkra vetített felület legfeljebb 10%-án lehetnek.
- i) Az épület magasságának foghíj esetén illeszkednie kell a két szomszédos épület magasságához és tetőformájához. Az épület arányok megőrzése végett tetőtér beépítésnél a térfal magassága a 90 cm-t nem haladhatja meg még akkor sem ha az előírt építménymagasság ezt megengedné.
- j) Az övezet telkeit a közterülettel határos telekhatáron a helyben kialakult anyag és formavilágú max. 160 cm magas kerítéssel lehet bekeríteni. Tömör kerítés csak a térségre jellemző terméskőből soros rakással, vagy fából építhető. Betonkerítés

kizárólag vakolt felületű lehet. Egyéb fa anyagú kerítés min. 30%-os áttörtségű lehet. Egyéb kerítés min. 50% áttörtségű lehet max. 60 cm magas tömör a térségben szokásos soros rakású mészkö vagy vakolt beton lábazattal. Az oldal és hátsó telekhatáron, valamint oldal és hátsókertben építendő kerítés magassága nem haladhatja meg a 1,80 m-t.

- k) Az épületek közterület felé eső homlokzatán antenna, klímaberendezés kültéri egysége nem helyezhető el.
- p) Technológiai létesítmények, energiatermelő berendezések közül klímaberendezés, szellőző csak az épület utcai homlokzatán kívüli helyre helyezhető el, az csak az épület egyéb homlokfalára telepíthető.
- r) Beépítési móddal, építési hellyel kapcsolatos kötelező előírás, hogy az építményt az építési helyen belül úgy kell elhelyezni, hogy az igazodjon a szomszédos építmények és az utcában elhelyezett építmények többségének építési helyen belüli elhelyezkedéséhez az egységes településkép érdekében.
- t) Az építmények homlokzatán, kerítésén csak legfeljebb 1,5 m² méretű cégfelirat helyezhető el úgy, hogy megjelenésével, színezésével, méreteivel ne okozzon esztétikai és látványbeli zavart a településképben a közterületei felőli látványban, és nem adhat ki zajt, kápráztató mesterséges fényt.

18.§ Az „Újfalu” karakterű területen belüli gazdasági funkciójú területek

- a) Gazdasági területen az épületek csak magastetővel létesíthetők. A 9 méternél nagyobb fesztávú csarnokszerkezetek kivételével a tető hajlásszöge 30°-45° között lehet, tetőhéjazatként nem telt színű kiselemes hatású fedést kell alkalmazni. A nagyfesztávú csarnokszerkezetek alacsonyabb hajlásszögű, vagy lapos tetővel építhetők.
- b) Az ipari és szolgáltató területeket a lakóterületektől saját területen telepített többszintes zöldsávval kell elválasztani.

19.§ Erdő karakterű terület

- a) Az épületek, építmények kizárólag tájbaillő, hagyományos szerkezetűek (erdőben rönkház is lehetséges), épület esetén magastetősök, nyeregtetővel, 35°-45° tető hajlásszögűek lehetnek.
- b) Erdőtelepítés, erdőfelújítás során valamennyi erdőterületen a termőhelyi adottságoknak megfelelő honos fafajok telepítendőek, ill. természet- és környezetkímélő gazdálkodási módszerek alkalmazandók.

20.§ Mezőgazdasági, Csárdapuszta és Szőlőhegy karakterű terület

- a) A birtokközpont és új épületcsoportok körül tájképvédelmi céllal honos növényfajokból álló, többszintű növényzóna (fasor, alatta cserjesávval) létesítendő.
- b) A 100 m²-nél nagyobb homlokzatok felületét tagoltan kell kialakítani.
- c) A sajátos technológiából következő új formájú, megjelenésű építményeket tájba illesztve kell elhelyezni.
- d) A területen csak hagyományos épületszerkezetű, tájba illő épület 9 m szélességig 30-45°-os hajlású, 9-12 m szélesség esetén 20-40° és 12 m szélesség fölött 15-30° nyeregtetős épületek építhetők. Az építmény falazóanyagai: beton, kő, tégl, fa, héjazata 35° fölötti tetőhajlásnál pikkelyszerű kiselemes, vagy nád, 35° alatti hajlásszög esetén lehet korcolt lemezfedés és egyéb pikkelyszerű fedés, 20° tetőhajlás

alatt pedig barna, vagy zöld tetőpanel, homlokzata világos pasztell, vagy natur (kivéve a beton) színű faburkolat.

- e) A beépítésre nem szánt területeken kerítés csak élő sövényből létesíthető, kivéve az erdővel, gyepel határos területeken a vadvédelmi célú kerítést. (növényzettel kísért vadvédelmi háló)

8. A sajátos építményre, műtárgyra vonatkozó követelmények

21.§ (1) A teljes település ellátását biztosító felszíni energiaellátási és elektronikus hírközlési sajátos építmények, műtárgyak elhelyezésére nem alkalmas területek:

- a) településképi szempontból meghatározó területek műemlék területe, műemléki környezet területe,
- b) temető területe,
- c) régészeti lelőhely területe,
- d) Natura 2000 terület,
- e) országos ökológiai hálózat mag-, folyosó és pufferterülete,
- f) helyi jelentőségű természetvédelmi terület,
- g) az erdő karakterű területek,
- h) a törvény erejénél fogva védett források területe,
- i) tájképvédelmi terület.

(2) A teljes település ellátását biztosító felszíni energiaellátási és elektronikus hírközlési sajátos építmények, műtárgyak elhelyezésére elsősorban alkalmas területek jelen rendelet szerint az (1) bekezdés alá nem tartozó beépítésre nem szánt területek, és az R szerinti Gm és Gksz területek.

22.§ (1) A belterület és a beépítésre szánt új fejlesztési területeken, ahol a meglévő gyenge és erősáramú hálózatok föld feletti vezetésűek, új elektronikus hírközlési hálózatokat a meglévő oszlopsorra, illetve közös tartóoszlopra kell fektetni. Közös oszlopsorra való telepítés bármilyen akadályoztatása esetén az építendő hálózatot földalatti elhelyezéssel lehet csak kivitelezni. Amennyiben a területen nincsen meglévő föld feletti vezetésű villamos energia hálózat, ott az elektronikus hírközlési hálózatokat is földalatti elhelyezéssel kell építeni, kivéve az „elektronikus hírközlésről” szóló törvény szerinti eseteket.

23.§ (1) Belterületi építési övezetek területein antenna csak meglévő építményre telepíthető közterületről nem látható építményrészre.

9. A reklámhordozókra vonatkozó településképi követelmények

24.§ (1) A „Falusias” karakterű területeken csak egységes megjelenésű információs vagy más célú berendezés helyezhető el.

(2) A település területén óriásplakát, építési reklámháló, fényreklám, zajreklám nem helyezhető el.

(3) A reklámok közterületen és magánterületen történő elhelyezését szabályozó jogszabályokban meghatározott tilalmak és rendelkezések alól az önkormányzat polgármestere eltérést engedhet az alábbi feltételek esetén:

a) a település szempontjából jelentős valamely eseményről való tájékoztatás érdekében szükséges, és

b) legfeljebb évente összesen tizenkét naptári hét időszakra történik a reklám közzététele és reklámhordozók, reklámhordozót tartó berendezések elhelyezése.

VI. FEJEZET

KÖTELEZŐ SZAKMAI KONZULTÁCIÓ

10. Rendelkezés a szakmai konzultációról

25.§ A nem engedélyköteles építési tevékenység megkezdését megelőzően az építtető köteles a tervezett építési tevékenységgel kapcsolatosan településkép-védelmi tájékoztatást kérni és szakmai konzultációt kezdeményezni a polgármesternél.

26.§ (1) A szakmai konzultáció során kiállított emlékeztetőnek tartalmaznia kell azt, hogy a benyújtott arculati terv szerint a tervezett építmény elhelyezése, építése az élő, élettelen természetes, és meglévő épített környezethez illeszkedik-e vagy sem.

(2) A szakmai konzultáció a település polgármesterének feladata, szükség esetén a települési főépítész bevonásával. Az emlékeztető csak azt követően adható ki a kérelmező részére, ha azt előzetesen a polgármester jóváhagyta.

VII. FEJEZET

TELEPÜLÉSKÉPI BEJELENTÉSI ELJÁRÁS

11. A bejelentési eljárással érintett reklámhordozók köre

27.§ Településképi bejelentési eljárást folytat le a polgármester a közterületről vagy közforgalom céljára átadott magánterületről vagy közforgalom által használt területről látható – reklám, reklámhordozó, cégismertető felirat elhelyezése esetén.

28.§ (1) A településképi bejelentési eljárásban a polgármester települési főépítész szakmai közreműködését veheti igénybe.

(2) A településképi bejelentési eljárás lefolytatása és az építészeti-műszaki dokumentáció értékelése során a településképben esztétikusan megjelenő, településképet nem zavaró, az épített és természeti környezethez illeszkedő, és annak előnyösebb megjelenését segítő megoldási szempontokat kell érvényesíteni.

(3) Részletes vizsgálati szempontok:

a) nem zavarja-e a környezetében levő épületek, építmények, utcák, terek, használhatóságát,

- b) megjelenésével, színezésével, méreteivel nem okoz-e esztétikai és látványbeli zavart a településképből a közterületei felőli látványban,
- c) az épület, kerítés homlokzati architektúrájához illeszkedik e.

29.§ A településképi bejelentési eljáráshoz csatolni kell a reklámnak, reklámhordozónak, cégismertető feliratnak az előző § (3) bekezdés szerinti vizsgálatot lehetővé tevő műszaki leírását és látványtervét.

VIII. FEJEZET

A TELEPÜLÉSKÉPI KÖTELEZÉS, TELEPÜLÉSKÉPI BÍRSÁG

12. A településképi kötelezési eljárás

30.§ (1) A polgármester a rendeletben meghatározott településképi követelmények teljesítése érdekében - a hatályos eljárási törvény alapján – kötelezési eljárást folytat le és szükség esetén kötelezést bocsát ki.

(2) A kötelezési eljárást le kell folytatni, ha az építési tevékenységgel összefüggésben megtartott szakmai konzultáció eredményeképpen kiadott emlékeztetőben érintett településképi követelmények megszegésre kerülnek.

(3) A kötelezési eljárás lefolytatható hivatalból, vagy kérelemre.

(4) Kötelezési eljárást kezdeményező kérelem az önkormányzatnál írásban nyújtható be, és a kérelemben meg kell jelölni, hogy a rendelet mely szakaszában foglalt településképi követelmény nem teljesülése miatt történik a kezdeményezés.

(5) A polgármester a tényállás tisztázása során köteles beszerezni a települési főépítész szakmai állásfoglalását.

(6) A településképi kötelezés irányulhat építmény, építményrész felújítására, átalakítására vagy elbontására.

13. A településképi bírság kiszabásának esetkörei és mértéke

31.§ (1) A polgármester településképi bírságot szab ki azzal szemben, aki a lefolytatott településképi kötelezési eljárás során kiadott településképi kötelezést tartalmazó jogerős határozatban foglalt kötelezettségét nem teljesíti.

(2) A településképi bírság 10 000 Ft és 1 000 000,-Ft közötti lehet. A településképi bírság a jogsértő állapot előírt határidőn belüli megszüntetésének elmulasztása miatt ismételtén is kiszabható.

(3) A településképi bírság kiszabásakor a polgármester mérlegeli a jogsértő magatartás súlyát, különösen a településképi védelméhez fűződő érdek sérelmének mértékét, a jogsértés ismételtségét, időtartamát. A polgármester a bírság kiszabása során köteles beszerezni a

települési főépítész szakmai állásfoglalását a településkép védelméhez fűződő érdeksérelem mértékének megállapítása érdekében.

(4) A befolyt településképi bírságot az önkormányzat költségvetésében elkülönítetten kezeli. A befolyt bírság összege kizárólag a közterületek, utak járdák felújítására, fejlesztésére, építésre, továbbá a helyi egyedi védelem alatt álló építmények megóvásának, fennmaradásának, megőrzésének támogatása érdekében a Környezetvédelmi Alap bevételének növelésére lehet felhasználni. A Képviselő-testület évente a költségvetési rendelet megalkotásával egyidejűleg dönt az előző évben befolyt településképi bírság felhasználásáról.

IX. FEJEZET ***ZÁRÓ ÉS ÁTMENETI RENDELKEZÉSEK***

14. Hatálybalépés

32.§ (1) Ez a rendelet 2017. december 31-én lép hatályba.

(2) E rendelet rendelkezéseit a rendelet hatályba lépését követően induló eljárásokban kell alkalmazni.

Kiss Lajos
polgármester

Horváth Mária
jegyző

Záradék:

A rendelet kihirdetésének napja: 2017. december 27.

Horváth Mária
jegyző

1. melléklet a 9/2017. (XII. 27.) önkormányzati rendelethez

Területi védelem alatt álló településrész

Kossuth utca teljes hossza

Helyi védelem alatt álló építmények

Sorszám	Cím	Megnevezés
1	<i>Bakonyság, Kisdém-puszta Hrsz:085/2,d</i>	Kúria
2	<i>R.k. templom Kossuth u. Hrsz:30</i>	Templom

SÍREMLÉKEK a Római katolikus temetőben

14	Horváth Jánosné sz. Kováts Rozália	+1854
15	Feri János	+1868
16	Strómer Terézia	+1868
17	Kelemen János	+1879
18	Kovács József	+1889

KÖZTÉRI ALKOTÁSOK (Egyházi, Világi)

19	Kápolnakereszt, Csárda-puszta	1872
20	Templomkereszt, Kossuth u.	1878
21	Útszéli kereszt, Kossuth u.	1900 k.
22	Temetőkereszt, Községi temető	1900 k.

2. melléklet a 9/2017. (XII. 27.) önkormányzati rendelethez

A település településképi szempontból meghatározó területén telepíthető növények jegyzéke

Fűfélék:

francia perje (*Arrhenatherum elatius*)
 karcsú fényperje (*Koeleria cristata*)
 prémes gyöngyperje (*Melica ciliate*)
 sziklai csenkesz (*Festuca pseudodalmatica*)
 kései perje (*Cleistogenes serotina*)
 vékony csenkesz (*Festuca valesiaca*)
 százsorszép (*Bellis perennis*)
 vajszínű ördög szem (*Scabiosa oroleuca*),
 kakukkfű (*Thymus sp*)
 veronika fajok (*Veronica sp*)
 hasznos földitömjén (*Pimpinella saxifraga*)
 fehér here (*Trifolium repens*)
 török hóvirág (*Galanthus elwesii*)
 széles levelű salamonpecsét (*Polygonatum latifolium*)
 illatos ibolya (*Viola odorata*)
 gyöngyvirág (*Convallaria majalis*)

Alacsony növésű szegélyvirágok:

porcsinrózsa (*Portulaca grandiflora*)
 petúnia (*Petunia hybrida*)
 árvácska (*Viola wittrockiana*)
 körömvirág (*Calendula officinalis*)
 jácintok (*Hyacinthus sp*)
 lila sáfrány (*Crocus vernus*)
 fehér nárcisz (*Narcissus poeticus*)
 aranysáfrány (*Crocus aureus*)
 csupros nárcisz (*Narcissus pseudonarcissus*)
 kék nőszirm (*Iris germanica*)
 tazetta nárcisz (*Narcissus tazetta*)
 pompás nárcisz (*Narcissus incomparabilis*)
 törökszegfű (*Dianthus barbatus*)
 törpe bársonyvirág (*Tagetes patula*)
 kerti szegfű (*Dianthus caryophyllus*)
 búzavirág (*Centaurea cyanus*)
 habszegfű fajok (*Silene sp.*)
 szikla-bőrlevél (*Bergenia crassifolia*)

Magasabb kerti virágok:

nefelejcs (*Myosotis silvestris*)
 tornyos harangvirág (*Campanula pyramidalis*)
 ezüstös pipitér (*Anthemis biebersteiniaia*)

kerti margaréta (*Chrysanthemum maximum*)
 estike (*Hesperis matronalis*)
 mezei margaréta (*C. leucanthemum*)
 erdei szellőrózsa (*Anemone sylvestris*)
 kerti szarkaláb (*Consolida ajacis*)
 fehér liliom (*Lilium candidum*)
 japán árnyliliom (*Hosta lancifolia*)
 tűzliliom (*Lilium bulbiferum*)
 pálmaliliom (*Yucca filamentosa*)
 tulipánfélék (*Tulipa sp.*)
 bugás lángvirág (*Phlox paniculata*)
 oroszlánszáj (*Antirrhinum majus*)
 kerti fátyolvirág (*Gypsophila elegans*)
 báránnyarok (*Amaranthus hypochondriacus*)
 nagy meténg (*Vinca major*)

Kerti díszként is használható fűszer- és gyógynövények:

izsó (*Hyposus officinalis*)
 levendula (*Lavandula angustifolia*)
 rozmaring (*Rosmarinus officinalis*)
 kerti ruta (*Ruta graveolens*)
 orvosi zsálya (*Salvia officinalis*)
 kakukkfű fajok (*Thymus serpyllum, T. sp.*)
 bazsalikom (*Ocimum basilicum*)
 szurokfű (*Origanum vulgare*)

Kerítést kísérő díszcserjék:

kerti madárbirs (*Cotoneaster horizontalis*)
 tűztövis (*Pyracantha coccinea*)
 egybibés galagonya (*Craetegus monogyna*)
 nyári orgona (*Buddleia davidii*)
 mályva (*Hibiscus siriacus*)

Felkúszó és lecsüngő növényzet (támfalra, kerítéshez, kőfal elé):

trombita folyondár (*Campsis radicans*)
 sarkantyúka (*Tropaeolum majus*)
 tatár lonc (*Lonicera tatarica*)
 magyar lonc (*Lonicera tellmaniana*)
 borostyán (*Hedera helix*)
 kék hajnalka (*Ipomoea tricolor*)
 ligeti szőlő (*Vitis silvestris*)
 bíboros hajnalka (*Ipomoea purpurea*)
 lila akác (*Wisteria sinensis*)

kőfalakat, támfalakat élénkítő növényzet (a kúszónövényekkel együtt alkalmazva):

sziklai ternye (*Alyssum saxatile*)
 fehér varjúháj (*Sedum album*)
 rózsás kövirózsa (*Sempervivum marmoreum*)
 borsos varjúháj (*Sedum acre*)

A lakótelek fái:**Javasolt gyümölcsfák és cserjék:**

dió (*Juglans regia*)
 kajszibarack (*Prunus armeniaca*)
 őszibarack (*Prunus persica*)
 mandula (*Prunus dulcis*)
 szilva (*Prunus domestica*)
 meggy (*Prunus cerasus*)
 cseresznye (*Cerasus sp.*)
 alma (*Malus domestica*)
 körte (*Pyrus communis*)
 eperfa (*Morus alba*)
 szőlő (*Vitis vinifera*)
 füge (*Ficus carica*)
 málna (*Rubus ideaus*)
 piros ribizli (*Ribes spicatum*)
 egres (*Ribes uva-crispa*)
 mogyoró (*Corylus avellana*)

A lakóházat, tornácot, falmélyedéseket cserepes dísznövények:

muskáтли (*Pelargonium zonale*)

Közterületek, parkok növényzete:

kislevelű hárs (*Tilia cordata*)
 vadgesztenye vagy bokrétafa (*Aesculus hippocastanum*)
 molyhos tölgy (*Quercus pubescens*)
 kocsánytalan tölgy (*Quercus petrae*)
 mezei juhar (*Acer campestre*)
 mezei szil (*Ulmus minor*)
 magas kőris (*Fraxinus excelsior*)
 virágos v. mannakőris (*Fraxinus ornus*)
 madárberkenye (*Sorbus aucuparia*)
 rezgő nyár (*Populus tremula*)
 nyír (*Betula pendula*)
 eperfa (*Morus alba*)
 madárbirs (*Cotoneaster sp.*)
 cserszömörce (*Cotinus coggygria*)
 egybibés galagonya (*Crataegus monogyna*)
 kecskerágó (*Euonymus sp.*)
 veresgyűrű som (*Cornus sanguinea*)
 kökény (*Prunus spionosa*)
 közönséges fagyal (*Ligustrum vulgare*)
 mogyoró (*Corylus avellana*)

3. melléklet a 9/2017. (XII. 27.) önkormányzati rendelethez**A település egyedi tájértékeinek jegyzéke**

- a.) Kápolna a Bakonyszentiván felé vezető közút mentén
- b.) Feszület a kápolna nyugati homlokzata előtt
- c.) Feszület a bevezető útszakasz és a Kossuth u. kereszteződésében
- d.) Gólyafészek a bevezető útszakasz és a Kossuth u. kereszteződésében
- e.) Feszület a Kossuth Lajos u. 23. előtt
- f.) Két idős magyar kőris (*Fraxinus angustifolia* ssp. *pannonica*)
- g.) Feszület a Petőfi S. utcában
- h.) Feszület a temetőben
- i.) XIX. századi sírkeresztek, síremlékek a temetőben
- j.) Két idős hárs (*Tilia* sp.) a temetőben
- k.) Idős puszpángok (*Buxus sempervirens*) és Nehézszagú borókák (*Juniperus sabina* 'Tamariscifolia') a temetőben
- l.) Feszület a belterületől délnyugati irányba kivezető út mentén
- m.) Feszület a szőlőhegyen
- n.) Értékes sírkereszt és síremlék a kisdémpusztai temetőben

4. melléklet a 9/2017. (XII. 27.) önkormányzati rendelethez

A település különböző karakterű területeinek rajzi lehatárolása

